Balassa-Gyarmat, 1889. október 13. 41. szám. XVII-ik évfolyam.

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára: 15 krajczár.
Előfizethetni csupán a **kiadóhivatalban** lehet B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reclamátiók és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
A lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések dija: három hasábos petitsor 5 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközöltetnek.
Bélyeg minden beigtatásnál 30 kr.

Nyilttér garmond sor: 20 kr.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

A „NÓGRÁDI LAPOK"

1889-IK ÉVFOLYAMÁRA.

Egész évre	6 frt	— kr.
Fél évre	3 frt	— kr.
Negyedévre	1 frt	50 kr.
Egy hónapra	— frt	50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz czimezve — legczélszerűbben postautalványnyal — a nyomatandó példányok s pontos szétküldés tekintetéből, mielőbb beküldendők.

KÉK LÁSZLÓ. kiadó és laptulajdonos. **HORVÁTH DANÓ.** felelős szerkesztő.

Életbiztositás.

Örömmel konstatálhatjuk, hogy hazánkban az életbiztositás üdvös intézménye folyton nagyobb tért hódit a közönségnél, mely tény rendkivüli horderővel bir úgy közgazdasági, mint erkölcsi tekintetben. Mindig halljuk a panaszt, hogy a mi magyar népünknél a takarékossági hajlam nincs oly nagy mérvben jelen, mint Nyugot-Európa népeinél. Ámde úgy látszik, hogy ujabb időben ama szemrehányásra az alap mind inkább megszünik. Az 1887. évben az osztrák-magyar monárchiában 111 millió forintnyi összeg erejéig köttettek életbiztositások. E tekintélyes szám legjobban mutatja, hogy már nálunk is igen sokan vannak, akik erkölcsi kötelességüknek tekintik családjukról gondoskodni s pontosan félre teszik jövedelmüknek megtakaritható részét. Nagy fontosságot tulajdonitunk annak, hogy a közönség nemcsak a takarékpénztárakhoz fordul, hanem az életbiztositás utján is gyakorolja a takarékosságot. A takarékpénztárból a pénzt a betevő bármikor kiveheti s forditbatja tetszésszerinti czélra; az életbiztositásnál azonban a takarékosság már bizonyos állandósággal és egy előre kitüzött czél érdekében történik. Aki életbiztositást köt rendesen éveken át pontosan félreteszi a megtakaritandó összeget s ez mutatja, hogy az illetőben a takarékossági hajlam mély gyökeret vert s nem pillanatnyi ellőkélésről, hanem komoly elhatározásnak állhatatos megvalósitásáról van szó.

A mennyire örvendetes, hogy népünknél a takarékosság iránti érzék mindinkább kifejlődik, ép oly őszintén kell azonban bevallanunk, hogy még messzeállunk takarékosság dolgában a nyugoteurópai népektől. Francziaországban-melynek lakossága körülbelül annyi mint monarchiánké- például 1887-ben épen kétszer annyi életbiztositás köttetett, mint monarchiánkban. Fél uton vagyunk tehát még, de népünknek józan gondolkodása biztos reményt nyujt arra nézve, hogy a takarékosság terén is csakhamar a kulturnemzetek sorába törtetünk előre. Talán már most is nagyobb eredményt tudnánk felmutatni, ha nem csak a szép, hanem az illető tényezők is jobban működnének közre a takarékosság ápolásában.

Jelen sorainkban az életbiztositásról szólván, szükségesnek tartjuk például, hogy eme a takarékosság fejlesztésében egyik legfőbb emeltyűt képező intézmény a közönséggel alaposan és világosan legyen megösmertetve.

Hányan vannak, a kik nem kötnek életbiztositást, mert tájékozatlanok az ügy iránt! Söt olyanok is vannak, a kik ellenségei az életbiztositásnak, mert avatatlan és illetéktelen egyének magyarázatai után indulva az életbiztositásról téves fogalommal birnak. Csak üdvözölhetünk tehát minden olyan törekvést, a mely a közönség felvilágositását czélozza az életbiztositást illetőleg.

Hazánk első biztositó intézete az „Első magyar általános biztositó társaság" dicséretre méltó buzgóságot fejt ki e tekintetben.

Már több év óta megbizható és szakképzett tisztviselőket küld ki, a kiknek kötelességük a közönséget az életbiztositás czéljáról és hasznosságáról felvilágositani s egyúttal a már biztositott feleknek, esetleges kérdezősködéseikre, a választ szakszerüleg megadni. Nem a ráerőltetés, nem a minden áron való biztositás czélja ezen eljárásnak, hanem az egyszerű tájékoztatás szakavatott egyének részéről. A közönség bizalommal fordulhat ezen tisztviselőkhöz, kiktől mint egy hatalmas és legjobb hirnévnek örvendő társaság kiküldötteitől csak előzékeny és helyes utbaigazitást nyerhet. Hogy az „Első magyar általános biztositó társaság" intézkedése czélszerű és üdvös, a legjobban tanúsitja azon körülmény, hogy a közönség érdeklődése az életbiztositási intézmény iránt folyton fokozódik, a mit a fentebb idézett szám is igazol.

Az aratási munkálatok már országszerte bevégződtek. Sajnos, hogy több vidéken a gazdaközönségnek az idei terméshez kötött reménye nem teljesült. Mindazáltal hisszük, hogy a legtöbbnek mégis módjában lesz kisebb nagyobb megtakaritott összeget félretenni, s csak a legmelegebben ajánlhatjuk közönségünknek az életbiztositás igénybe vételét. Csekély befizetett összegért halálesetben a biztositó- társaság tőkét fizet, mely a hátramaradottakat megmenti a gondtól. Alkalmat nyujt, hogy gyermekeinknek kiházasitási összeget gyüjthessünk s öreg napjainkra biztos élet járadékban részesüljünk. Szóval a legkülömbözőbb kivánalmakat elégiti ki az életbiztositás.

Az „Első magyar általános biztositó társaság" tisztviselői ez évben is befogják az országot utazni s bizonyára ez alkalommal is mindenütt a közönség bizalmával fognak találkozni. Egy oly társaság képviseletében jelennek meg, mely több mint 30 évi működése által fényesen bebizonyitotta, hogy a közönség érdekét mindig szem előtt tartja s óriási tartalékaival teljes biztositékot nyujt arra nézve, hogy az elvállalt kötelezettségnek minden időben megtud felelni.

A községi és körjegyzők országos egyesületének [illegible] a M. K. igen kitünő czikket közöl, melyet kivonatban mi is átveszünk, figyelmeztetvén jegyzőinket, hogy e czikkben foglaltakat szivleljék meg.

A községi és körjegyzők országos egyesülete ma már oly erkölcsi tényező közéletünkben, hogy közigazgatásunk, jelesen a községi közigazgatás terén kezdeményezett törekvéseit, czéljait, államférfiainknak komolyan figyelembe kell venniök.

TÁRCZA.

A mostoha.

(Beszély hat levélben.)

Irta: Erzsike.

(Folytatás és vége.)

Tehát visszatérve a tündéri szép verandára és az ott csendesen pihenő kedves betegemre, azt vettem észre, hogy daczára szemlátomást visszatérő physikai erejének, kedély állapota nem kielégitő.

Hogy szóltam, merengő, az természetes.

Oly betegség, a mit ő kiállott, a lelket is megbénitja egy időre. Pedig ki sem mondhatom, mennyire fáj e ragyogó szellemű embert, kinek lángesze bámulatra ragadott mindenkit, ily ernyedtnek, fáradtnak látnom.

De ebbe belé lehet nyugodni, csak időkérdés nála, hogy a szellem is ujra visszanyerje rugékonyságát és akkor megint a régi lesz ő! Csak a szeme . . .
Csak abban ne honolna oly sajátságos kifejezés, melyet nem láttam még nála soha!

Vagy talán mig egészséges volt, az önuralom, a vas- akarat segitett, hogy elrejtve maradjon előttem ez a végtelen bánatot kifejező tekintet?!

Sóvárgás, lemondás! Ezt láttam most mindig azokban a szemekben, és bár hangja vidám, beszéd modora kedves, enyelgő volt, az a tekintet valahányszor felém lövelt, mintha tördöfés lett volna egyenesen a szivemnek irányozva.

Mi lehet ez, mi bánthatja? Gondolkoztam, töprengtem napon és éjen át, mig végre tegnap este a véletlen vezetett reá.

Váratlanul toppantam eléje, és ugyan-e pillanatban észre vettem, hogy égy tárgyat, mely alig lehetett nagyobb egy kis levélboritéknál, dugott nagy hirtelenséggel párnája alá.

Tehát titka van! . . . Előttem rejteget valamit, még most is?

E pillanattól fogva oda lett nyugalmam.

Nyitjára akartam jönni a titoknak, kerüljön bár mibe is! Jött az éj, az enyhet adó nyugalmat hozó, csendes, nyári éjszaka. Ákos az üdülő betegek mély megszakitás nélküli álmát aludta már, midőn én lassan, lábujhegyen odalopództam ágya elé. Azért az elrejtett tárgyért, azért jöttem. Hisz tudtam, hogy a mit nappal titkos gyönyörüséggel nézeget, attól éjjelre sem tud megválni majd. Megállottam ágya előtt és testem lélekzet vételét, aztán óvatosan nyúltam párnája alá.

Egy arczképet húztam ki onnan. Futva, a hangos szivdobogástól elfult lélegzettel értem a szomszéd terembe, hol a nagy, ernyős lámpa egész éjen át ég, és világánál megtekintettem a rejtve őrzött kincset, titokban siratott arczképet . . .

A leánykája volt!!

Az ő gyermeke, nem azé a másiké!

Oh nem! his: apróra vettem, tanulmány tárgyává tettem minden egyes vonását, mielőtt csókjaimmal, könnyeimmel boritottam volna el. Ez ő, egészen az édes apja, semmi semmi nincs belőle abból a Syrénből. A homlok, az ő nyilt okos homloka, fölötte apró göndör fürtöcskék, melyek, a mint az arczképen is látszik, sötét barna szinüek, mint az Ákos selymes, fürtös haja. Tehát nem az a csibos arany sárga zuhatag, mely lelkem üldöző rémé volt mindez ideig!

És a szeme az a lelkes, mosolygó szem, a szája, az egész arczkifejezés . . . Ilyen, szakasztott ilyen lehetett az én Ákosom is kilencz éves korában.

Oh én édes, kedves, kicsi leányom te!

Hát te voltál számüzve tulajdon édes atyád hajlékától?

És én miattam nem mertek ide hozni, én miattam? . .

Tisztában voltam azzal, a mit tenni fogok.

Kezemben volt a hatalom, végkép kigyógyitani azt a szegény beteg lelket.

A képet visszacsempésztem és könnyeimen át sokáig szemléltem, azt az édes arczot, mely most álmában mosolyogni látszott.

Talán a lélek csudálatos, ésszel megnem fejthető működése megsejtette vele álmában, a mivel az én lelkem csordultig volt telve e pillanatban?!

Aludjál szegény apa! Álmodj szépet, édeset, a te kis leányodról, ki pár nap mulva gerle kaczagásával veri majd fel ennek a mi ódon hallgatag bagolyfészkünknek a csendjét.

Ma reggel még egy próbát tettem vele.

Odaléptem hozzá, megsimogattam homlokát és ezt mondtam neki:

Nem jót tenne magának édesem, ha egy kis zaj, egy kis lárma venné körül?

Nagyon is csendesen, egyformán telnek igy a napok, én talán a legjobb akarat mellett sem nyujthatok annyi szórakozást, amennyit egy lábbadozó beteg megkövetel. Talán égy kis változatosság?

Mit gondol, nem jó lenne, ha néhány órára az igazgatóék kis leányát a Mariskát áthozatnánk. Igen kedves, élénk, okos gyermek.

Talán fel tudná csevegésével viditani, nem?

Ákos arczát egy pillanat alatt halotthalványság boritotta el, félre fordult, de én azért jól láttam, hogy könny szökött a szemébe.

Nem, ne hozassa ide, nem kell senki . . . ne jöjjön . . .

Lassan, akadozva tört ki belőle minden egyes szó és egész valóján a nehezen leküzdött indulat árja sergett végig . . .

Isten veled, Emmi! Sietnem kell, most jelentették, hogy a hintó már be van fogva.

Nos, hát mit gondol magácska? Nem lehet-e engem az eddiginél egy kissé jobban is szeretni, mi? . . .

VI.

E.—falva, Aug. 3.

Aranyos lelkem! Lenke itthon van. Átváltozott azóta az egész kastély, átváltozott az egész világ, a menny szállott le hozzánk, s mind ez a te szavadra!

Ákost mintha kicserélték volna. Hát ez hiányzott az én boldogságomhoz? . . . És én, hogy kerestem, hogy mulattam és — nem akartam rá jönni!

Ölel túlboldog barátnőd

Klára.

Mikor jösz hozzánk? Lenke megérdemli, hogy bámulják. Hanem úgy gondolom . . . úgy érzem . . . nem sokáig lesz már egyedül uralkodó a kis hamis.

A ki ismeri azon feladatkört, a melynek betöltésére a magyar közigazgatásban a községi és körjegyzők hivatva vannak, a ki tudja azt, hogy alig van a köz- és magánéletnek oly mozzanata, a mely legközvetlenebbül a községjegyző hivatalos beavatkozását ne igényelné, egyszóval a kinek fogalma van a községjegyzői munkásságnak a közszolgálati téren páratlanul álló sokoldalúságáról, az csak méltányolni tudja a jegyzői karnak azon szakadatlan törekvését, hogy a karnak értelmiségi szinvonala oda emeltessék, hogy az megfelel jen a végzendő feladatok fontosságának. E törekvés s különösen az e törekvésben való következetesség a jegyzői karnak és a központi egyesületnek egyik legfőbb érdeme s az elérendő siker, a mit hiszünk, hogy oly buzgó törekvés mellett el nem maradhat, a jegyzői karnak lesz megérdemelt dicsősége. Nem hisszük, hogy a községi és körjegyzők központi országos egyesületének a községjegyzői minősités teljesen indokolt emelése érdekében ezuttal ismételve hangoztatott óhaja, a kormány részéről a közigazgatás nagy reformjának küszöbön álló keresztülvitelénél, a megérdemelt figyelemben ne részesittessék, sőt az, hogy épen a legközelebbi időben egy oly fontos kérdés nyer megoldást, mely kérdés, első sorban a jegyzők központi egyesületet illeti, annak megnyugtató bizonyitékát szolgáltatja, hogy a kormány is megérdemelt figyelemben részesiti ezen egyesületnek a közigazgatás javitása érdekéből nyilvánitott óhajait.

A községi rendészetről, illetőleg a községeknek kisebb rendőri kihágási ügyekben való biráskodási joggal leendő ellátásáról szólunk itt. Ezen nagyfontosságú kérdés, mely önállóan a nagy közigazgatási reformtól, az államositástól függetlenül is nyerhet megoldást, s mely kérdés a jegyzők országos központi egyletének folytonos gondoskodása tárgyát képezte, mint azt biztos forrásból tudjuk, csakugyan a megoldás küszöbén áll, a mennyiben az erre vonatkozó törvényjavaslat előmunkálatai már megtétettek s bizton remélhető, hogy a javaslat a most megujuló ülésszakban a képviselőház tárgyalása alá fog kerülni.

A mult évi közgyülés alkalmából különösen hangsulyoztuk annak szükségét, hogy az országos jelleggel biró s az egylet hatáskörébe vágó kérdésekben ne várja a központi egyesület a kezdeményezést a helyi egyletektől, hanem legyen kezdeményező a központ, mely különben is egyedül illetékes és képesitett arra, hogy a nagyobb fontosságú kérdéseket egységes irányban vezesse megoldásra.

Jól esett látnunk a most lefolyt közgyülésen azt, hogy a központi egyesület ezen irányban is nemcsak tudatával bir feladatának, hanem hogy annak meg is felelhessen, a leghelyesebb utra lépett.

Azon emlékiratról szólunk itt, a melyet a központi egyesület, a közigazgatás czélba vett államositása indokából a kormányhoz szándékozik benyujtani, a végből, hogy a községi jegyzők kivánalmai a kormány és törvényhozás előtt ismeretesek legyenek.

Igen helyes, hogy azon küldöttség, melyre a közgyülés az emlékirat megszerkesztését bizta, előzőleg a helyi jegyzői egyletek meghallgatására utasittatott, mert csak igy lesznek az emlékiratban teendő propositiók az összes jegyzői kar valódi akaratnyilvánulásai.

Hogy mikre fog ezen emlékirat kiterjeszkedni, az a helyi egyletek véleménynyilvánitásai után lesz csak megállapitható, s igy ahhoz ezuttal hozzá szólani alig lehet; de nem hallgathatjuk el azon óhajunkat, hogy abban a jegyzői kar minősitésének emelésére, helyzetének javitására vonatkozó, még oly indokolt előterjesztéseken kivül igen szivesen látnánk oly concret javaslatokat, a melyek a községi közigazgatás annyira kivánatos reformálásával foglalkoznának. Az e részbeni javaslatok megtételére csakugyan legilletékesebbek magok a községi jegyzők, kik a községi élet és közigazgatás minden legkisebb mozzanatát s ezek kapcsolatait a törvényhatósági és állami közigazgatással legbehatóbban ismerik.

Ha lett volna még némi kételyünk az iránt, hogy a közigazgatás államositásának szükséges volta ma már teljesen átment az ország közérzületébe, mert csak ezen esetben találjuk megengedhetőnek, ily mélyreható s nagy átalakulásokkal járó reformnak keresztülvitelét, ezen kételyünket is eloszlatta volna a központi egylet közgyülésének az államositással szemben elfoglalt álláspontja.

A központi jegyző-egyesület ugyanis közhelyesléssel fogadta egyik derék tagjának H u s z k a y Bálintnak fellépését, melyben a közigazgatás államositásának előnyeit fejtegette s örömmel üdvözölte a napot, a melyen ez meg fog valósulni.

Ime, a közigazgatás legkülsőbb szervei, választott szervek nyilatkoznak az államositás mellett. Nem örvendetes jele ez annak, hogy a kérdés a nemzet közvéleményében csakugyan megérett?

A méh és világa.

Két kötetben irta Sotér Kálmán.

(Az előszó folytatása*)

A gyakorlatot tehát a tudósok sem kicsinyelhetik és a kik kicsinylik, helytelenül cselekeszenek; csak át kell lapoznunk a tudományos rovartani munkákat és nem egyet fogunk találni, melynek szerzőjére igen rá fért volna, hogy a méheket illetőleg, a gyakorlati forrásoknak nagyobb fontosságot tulajdonitson*)

Viszont pedig kétségtelen, hogy a gyakorlatot ugy kell felfognunk, mint az elmélet alkalmazását; elméleti ismeretek nélkül a gyakorlat bizonytalanságban van, ezek azok, a melyek irányt, szükség esetében pedig utbaigazitást adnak ott, hol a csupán gyakorlatára támaszkodó nem képes magának tanácsot adni; és legalább annyi bizonyos, hogy a méhészet gyakorlata azóta indult nagyobb virágzásnak, mióta az elméletet alaposabban ismerjük.

A nehézségek tehát minden esetre igen nagyok, leküzdésökre csak a semmivel sem számoló vakmerőség, vagy lángoló ügyszeretet vállalkozhatik, a mik ismét csak ritkább tulajdonságok.

Végre is azonban elérkezett az ideje, hogy túl tegyük magunkat mindezeken a nehézségeken; a méhészet iránt való érdeklődés minden irányban terjed, a gyakorlattal foglalkozók pedig kezdik belátni, hogy az elmélet alapos ismerete nélkül nem boldogulhatnak s napról-napra nagyobb szükségét érezzük oly műnek, mely a méhészet elméletét és gyakorlatát egyaránt alaposan és kimeritőleg tárgyalja, — a magyar irodalom pedig nem türheti meg, hogy idegen forrásokra legyünk utalva a szükséges ismeretek megszerzése tekintetében.

Ugy látszik, legkönnyebben lehetett volna a hiányt pótolni egyik-másik jobb méhészeti mű leforditásával; oly munka azonban, a milyenre épen szükségünk volna, a külföldi irodalomban is kevés van; Dzierzon munkája minden esetre kitünő, de oly annyira dióhéjba van szoritva, hogy csak azt fogja kielégiteni, a ki mellette más forrásokat is használ; Berlepsch művének megjelenése óta tömérdek uj felfedezés történt a méhészetben; Vogel W. munkája pedig szintén sokat nélkülöz, a mit tudnunk szükséges, hasznos, vagy érdekes volna, és ezen hiányoknak egyikében vagy másikában szenvednek a többi munkák is; általában pedig elméleti tekintetből egészen ignorálják a régi magyar méhészeti ismereteket gyakorlati szempontból pedig nem mindig felelnek meg hazai viszonyainknak.

Ha tehát nem is csupán egy-két, de nagyobb számú művek sőt a méhészeti tekintetből nagyobb fontosságu tudományos munkák is le fognának fordittatni, még sem volnának az igények teljesen kielégitve.

Ezek a tekintetek inditottak engemet arra, hogy vállalkozzam e nem könnyü és koczkáztatott munkára; hogy összeszedjem jegyzeteimet és kiválogassam közülök a mi szükséges, hasznos vagy érdekes; különös tekintettel a német irodalomra, nevezetesen azon tapasztalásokra, észleletekre, és speciális esetekre s a mindezekből levont elméleti tanulságok és gyakorlati szabályokra, melyek az eichstadti Bienenzeitungnak 43 évfolyamában látván napvilágot, a magyar méhészközönség nagy része előtt ismeretlenek,**) kiegészitve a hézagokat saját tapasztalásaim és vizsgálódásaim alapján, szóval, hogy egy fundamentális művel gazdagitsam a magyar méhészeti irodalmat, melyben minden meglegyen, mely könyvtárt pótoljon.

Boldogult atyám szenvedélyes kedvelője volt a méheknek, tehát úgyszólván méhek között nőttem föl; 35 év előtt már ismertem a magyar méhészeti munkák nagyrészét, és tudtam b[illegible]nni a méhekkel; s habár viszonyaimnál fogva sokáig nem tarthattam is méheket, az irodalomnak oly szorgalmas tanulmányozója voltam, hogy midőn 15 év előtt megkezdhettem a gyakorlati méhészetet, ismertem nem csak az összes magyar, hanem a külföldi irodalomnak jelesebb termékeit is.

(Folytatása következik.)

*) Elég legyen a sok közül csak Oken: Allgemeine Naturgesch. Leunis: Synopsis d. Drei Naturreiche és G. H. O. Vogler Handbuch der Naturgesch. világhirü munkáit megemlitenem, melyek a méheket illetőleg tele vannak tévedésekkel.

**) Ha az oka, hogy a szakiapokban hosszadalmas viták folynak oly kérdések fölött, melyek a Bienenzeitungban rég el vannak döntve; a munka czélja ily meddő vitáknak is elejét venni.

Mi tehát a dolog veleje?

(Üdvözletül a „Nógrádi Közlöny" érdemekben dús szerkesztőjének.)

Bizonyára nem az, hogy ki tud jobban piszkolódni, nyelveskedni, másokat csúfnevekkel illetni, rágalmazni, stb. (Lásd a N. K. f. é. 3 számának „a felbérelt bünbak" cz. czikkét). Ez nekem nem kenyerem; az ilyféle dicsőségszerzéshez, bevallom tudatlanságomat, nem értek.

Ismétlem: m i t e h á t a d o l o g v e l e j e? Az, hogy a Nógrádi Közlönyéknél a magyar helyesirás, szó és mondatviszonyitás, a jó irály kellékei, az ép formaérzék, mely a gondolatok szabatos kifejezésére képesit, tehát a magyar nyelvtan és az irálytan — t e r r a i n c o g n i t a. S hogy merem én ezt állitani? Csak úgy, hogy azt, a mit állitok, be is tudom bizonyitani. — Továbbá: m i m é g a d o l o g v e l e j e? Az, hogy én ez állitásomból arra a következményre jutottam, miszerint a N. K. szerkesztője lehet derék fiatalember, ki függetlenségi érzelmű, de lapszerkesztőnek egyátalán nem való.

Ime: állitásom s az abból vont következmény; s e z a d o l o g v e l e j e.

De lássuk hát a N. K. 2. és 3-ik számából néhány helyesirási csodabogárkát.

1. Költői emelkedetségü, e helyett: k. emelkedettségü; 2. nyomda változtatással, e h.: nyomdaváltoztatással; 3. határ időben, e h.: határidőben; 4. kevésbbé, e h.: kevésbé; 5. követett el, e h.: követtetett el; 6. megfosszák, e h.: megfoszszák; 7. tyúkszem párbaj, e h.: tyúkszempárbaj vagy tyúkszem-párbaj; 8. hisszük, e h.: hiszszük; 9. három tanuvallomása által, e h.: három tanú vallomása által; 10. arpa- és szécsényi ulczák, e h.: Árpa- és Szécsényi-utczák; 11. regale megváltási, e h.: regalemegváltási; 12. vesszük, e h.: veszszük; 13. valósaggos, e h.: valóságos; 14. iránti, e h.: iránt való; 15. több leveleket, e h.: több levelet; 16. gymnáziumi, e h.: gymnasiumi, vagy magyarosan gimnáziumi; 17. nem csak — de, e h.: nemcsak — de; 18. ügylátszik, e h.: úgy látszik; 19. Vajjon nem a N. L. volt mindig, e h.: vajjon nem a N. L. volt-e mindig; stb.

Irálytani gyönyörüséges példákul pedig szolgáljanak a jeles N. K.-ból e következők:

1. „Arra, hogy engem a czikkiró úr megdicsérjen, én nem szorulok, de az ellen, hogy engem ő a lapszerkesztésre s ebből kifolyólag a függetlenségi párt nevében, e n n e k a N ó g r á d i K ö z l ö n y n y e l v a l ó e l v e i n e k k é p v i s e l e t é r e hivatlannak itéljen, tiltakozom; stb. (Már pedig hiába tiltakozik! Ez van m. hivatottságának ékes bizonyitványa!).

2. „Még most nem késő s leverekedhetik azt a bünt, a mit kontár működésükkel é s a m a g y a r s a j t ó j ó h i r n e v é n e d d i g e l k ö v e t t e k s a m e l y ö n ö k n e k s o h a s e m v é t e t t." (Bizony, bizony, valóságos kontár működés az ilyen stilus!)

3. „Figyelmeztetjük és kérjük azon t. olvasóinkat, kik előfizetési p é n z e i k e t eddig be nem szolgáltatták, hogy a z t mielőbb beküldeni sziveskedjenek." (Nem rossz! Talán bizony ezt a s z é p s z ó v i s z o n y i t á s t akarja t. előfizetőivel megfizettetni?)

4. „Kitüntetés. A Nógr. Nemzeti Intézet S z o v á t h y L a j o s, losonczi tanitóképezdei igazgatót, m é l t á n y o l v a ez intézet körül kifejtett hazafias s ügybuzgó működését, tiszteletbeli tagjául választotta." (A helyes mondatszerkesztésre kitünő egy példa!)

5. „A senior a k ü l d ö t t s é g e t m a g á n á l t a r t o t t a e b é d r e i s, kik a legjobb emlékekkel távoztak a zsélyi kastélyból." (A szóviszonyitásnak m á s o d i k k i t ü n ő példája.)

6. „Ha pedig ezek a vádak b e b i z o n y i t á s t n y e r n e k, n e m f o g j u k s z ü n n i k ö v e t e l n i, hogy őt a vámszedési jogtól — a m e n n y i b e n s z e r z ő d é s s z e g é s k ö v e t e t t e l, m e g f o s s z á k, mert" stb. (Remek stilus!)

7. „Midőn ö t h i v e i figyelmeztették . . ." (Persze r o s s z ú l igy volna: midőn hivei őt figyelmeztették.)

8. „Tekintve azt, hogy a k ö z s é g n e k ez a pénz i s k o l á j á n a k kijavitására volna forditandó, m i v e l a z m á r t ű r h e t e t l e n h e l y z e t b e n v a n a — község panaszával az alispánhoz készül fordulni." (Tekintve azt, hogy e mondatból mily g ö r d ü l é k e n y irály sugárzik ki, szabad-e megkérdeznem: a N. K. szerkesztője melyik iskolában tanulta azt?)

9. „Darvai ellen nem kevesebb, mint három vád l e t t e m e l v e s ezek közül egyik három tanuvallomása által t e l j e s b e i g a z o l á s t n y e r t, stb. (Germanizmus.)

10. „Ki legyen? A polgári iskolában Pongrácz Jolán tanitónő távozása folytán e g y i k r e n d e s t a n i t ó n ő i á l l á s ü r e s e d e t t m e g. Az iskolaszéknek nehéz volt határozni a felett, h o g y v a j j o n e z e n á l l á s r a k é t t a n i t ó n ő: Thuránszky Mariska és Depiny Gizella közül, m e l y i k e t a j á n l a n a k a vallás- és közokt. miniszternek kinevezés végett, [illegible] m i n d a k é t t a n i t ó n ő igen jeles tanerő. (Nem, kérem, nem az fontos e díszes szemelvényben, hogy: ki legyen? hanem, hogy mi legyen azzal a m i u t á n-nal? Ezen kötőszót kizárólag időjelentményben használjuk. Pl.: „Ő künn maradt a várakozó teremben, m i u t á n meghallotta, hogy nagysád még hálókabátban van." (Jókai). Nem szabad tehát felcserélni az alanyi m i n t h o g y, m i v e l h o g y s a tárgyi m e r t, m i v e l kötőszókkal. Rossz tehát ez a kifejezés: m i u t á n a két tanitónő igen jeles tanerő, — e helyett: m i n t h o g y . . .)

11. „Lapunk első számában megirtuk, hogy két helybeli d i u r n i s t a egy alkalommal, a b.-gyarmati fürdőben, m i l y m é l y e n m e g f e l e d k e z t e k e g y m á s i r á n t i k o l l e g á l i s t i s z t e l e t r ő l a z á l t a l, hogy" stb. (Hát a N. K. vajjon miről feledkezett meg? Arról a primitiv mondattani szabályról, melyet még a szekundás kis diák is tud, hogy t. i. az egyes számú alany állitmányát egyes számba vonzza.)

12. „A Móricz-gyerek, a ki eddig minden hónapban küldött nekik Amsterdamból némi pénzsegélyt, most kereset nélkül van s egy krajczárt sem küld nekik, de annál t ö b b panaszkodó l e v e l e k e t." (A szóviszonyitásnak ujabb kitünő példája!)

13. „A Nógrádi Lapok kiadója az emlitett czikk s z e r z ő j e [illegible] t u d a k o z ó d á s u n k r a határozottan és szavára állitotta," stb. (Oh, igen! De, ha a N. K. igen tisztelt szerkesztője csak egy kis k i m é l e t t e l is viseltetik a Nógrádi Lapok végtelenül türelmes kiadója i r á n t, akkor az emlitett czikk szerzője u t á n bizonyára nem tudakozódik. De se baj!)

14. „És kérem, hogyan t é t e l e z h e t i f e l azt t ő l e m K. B. úr" (Isten mentsі! kérem. Én semmit sem tételezek fel a N. K. t. szerkesztőjé t ő l, csak r ó l a tételezek fel valamit.)

15. „Hiszen ezt megakadályozni inkább valamely lelkiismeretes orvosnak a dolga, ha K. B. úr n e m a k a r j a a z t, hogy ezen irodalmi működése ismét o l y a n v é g z e t e s s é n e v á l j é k reá nézve, mint annak idején a versirás." (Lássa, igen tisztelt szerkesztője a N. K.-nek, ha valamikor, ugy most oly hatalmasat sujthatnék bajvivó kardjára, hogy az menten a porba hullanék. De ezt nem teszem, hanem inkább egyszerüen megmondom, hogy mi a hiba e mondatban? Az, hogy ön n e m a z t f e j e z t e k i, a m i t g o n d o l t s k i f e j e z n i a k a r t, h a n e m a z t, a m i t n e m g o n d o l t s k i f e j e z e t t. Az ilyen irályt homályosnak, érthetetlennek mondjuk.)

16. „Midőn t. o l v a s ó i n k t ó l lapunk ezen késedelmes megjelenésé é r t s z i v e s e l n é z é s é t k é r j ü k, i g é r e t e t t e s z ü n k, hogy lapunk ezentúl mindig a rendes időben pontosan m e g j e l e n n i f o g."

17. „Kérve J. A. szigorú megfenyitését, a m i é r t őt ez utóbbi nem régiben c s a k a z é r t, mert bűnös ü z e l m e i é r t illően lekorholta" — stb. (Plasztikus irály példák! Legjobb azonban a vége:)

18. „A b . . i polgárok vagy mind mamelukok, vagy nem állanak az értelmiségnek azon a szinvonalán, hogy lapot olvashassanak. A tulajdonképeni intelligentia azonban megértette jelszavunkat s c s e k é l y k i v é t e l n é l k ü l (tehát az intelligentia mind) lapunk mellé sorakozik." (N. K. 2. sz.) Itt először megint azzal állhatok elő, a mit már a 15. pont alatt elmondtam, hogy t. i. a N. K. t. szerkesztője n e m a z t f e j e z t e k i, a m i t g o n d o l t é s m o n d a n i a k a r t; másodszor azzal, a mire még nem irányoztam a N. K. t. szerkesztőjének becses figyelmét, t. i.: o k o s k o d ó e r e j é r e, k ö v e t k e z t e t ő k é p e s s é g é r e. Íme:

A b.-gyarmati polgárok vagy mind mamelukok, vagy nem állanak az értelmiség azon szinvonalán, hogy

lapot olvashassanak (állitás) — tehát: a tulajdonképeni intelligentia a N. K. mellé sorakozik, (következmény.)

Hohó! Most egy kérdést. Hát a tulajdonképeni intelligenczia nem tartozik a b.-gyarmati polgárok közé? Mindenesetre. S akkor talán így lesz helyes a következtetés:

A b.-gyarmati polgárok, (kik közé tartozik a tulajdonképeni intelligentia is.) vagy mind mamelukok s így a N. K. mellé nem sorakoznak, — vagy nem állanak az értelmiség azon szinvonalán, hogy lapot olvashassanak, s így eo ipso a N. K. mellé nem sorakoznak. — tehát: a b.-gyarmati polgárok (kik közé tartozik a tulajdonképeni intelligentia is.) a N. K. mellé nem sorakoznak.

O, beata simplicitas!

* *

Most még csak egy pár szót. A N. K. azt mondja, hogy én „felbérelt bűnbak" vagyok. Jó. A N. K.-tól én ezt csak megtiszteltetésnek vehetem, mert jól tudom, hogy: kiki csak abból adhat másoknak, a mije van. Aztán azt is mondja rólam, hogy én „az irodalomban csak azt a tisztet vagyok hivatva betölteni, a mely a közéletben a mosónénak jutott." Fiat voluntas tua! De kérdem a N. K. t. szerkesztőjét, vajjon nem sziveskednék-e most már mosónéjául felbérelni?

*Kubányi Béla,**)
ev. ref. gymn. tanár.

Hirek és Különfélék.

Személyi hirek. Gr. Degenfeld Lajos főispánunk őméltósága holnap okt. hó 14-én B.-Gyarmatra jön. — Tihanyi Ferencz főjegyzőnk néhány napra Stuttgártba utazott, tanár-fivére látogatására.

Hymen. Turner Nándor herczegprimási dejtári uradalmi felügyelő úr kedves és szeretetre méltó leányát, Vilma kisasszonyt, e napokban jegyezte el Szalay József uradalmi gazdatiszt. — Himmler Béla b.-gyarmati fiatal divat kereskedőnk folyó hó 6-án jegyezte el Pollatsek Róza kisasszonyt, Pollatsek Henrik gabna kereskedőnk kedves és szép leányát.

Kitüntetés. Sziráki és gácsfalvi ovodáink a kisdednevelési kiállitás biráló bizottságától elismerő oklevelet nyertek kiállitott tárgyaikért.

Br. Rosner Ervin szécsénykerületi országgyűlési képviselőnk és jeles tudósunk, az országgyűlés egyik jegyzőjéül szemeltetett ki, az államtitkárrá lett Tibád Antal helyére.

Választási mozgalom. Gr. Czebrián László, Simonyi Dénes, Br. Andreánszky Gábor, Prónay István, Gr. Pejacsevich Arthur, Mocsáry Ödön, Gr. Berchtold Arthur, Beniczky Árpád, Szentiványi Ferencz, Gazdik Lajos, Kondor József és Szilágyi Mór urak aláirásával következő értesités küldetett szét a vármegye t. bizottsági tagjaihoz: „T. vármegyei bizottsági tag ur! Hanzély Márton főispáni titkár ur e minőségében a m. kir. belügyministeriumhoz szolgálattételre egyelőre berendeltetett. Nehogy ezen körülmény által arra nézve, mintha Hanzély Márton ur eme behivatása folytán a ministeriumban végleges állást nyert, és így arról, hogy a megyénél hivatalt vállaljon, végleg lemondott volna, a választó közönség ujolag félrevezettessék: ezennel kinyilatkoztatjuk, hogy Hanzély Márton úr jelöltségét a b.-gyarmati járás főszolgabirói hivatalára fentartjuk, s egyszersmind felszólitjuk mindazokat, kik e jelöltséget támogatják, hogy ez irányban a választó közönséget világositsák fel, és alkotmányos befolyásukat használják fel arra, hogy Hanzély Márton ur jelöltsége a választásnál érvényre is jusson. B.-Gyarmat, 1889. évi október 3-án. (Következik a 12 aláirás.)

A közigazgatási bizottság havi ülését kedden, okt. hó 15-én fogja megtartani Gr. Degenfeld Lajos főispán ur őméltóságának elnöklete alatt.

Hir szerint. Beniczky Gyula ur, a nógrádi ev. esperesség felügyelője, kiben a bizalom ujolag is összpontosult, ezen állásáról ujolag le fog mondani. Ezen főtisztség betöltésénél most már különböző combinátiók merültek fel, a jelöltekül hangoztatnak: Hanzély László, Laszkáry Gyula, Kövy Tivadar és Dr. Pulszky Agost urak.

A róm. kath egyházi harangok beszerzése tárgyában kiküldött végrehajtó bizottság e hó 7-én ismét ülést tartott, melyben elhatározták, hogy a gyüjtők az eredménynek f. hó 15-ig leendő beterjesztésére felszólitandók. Az eddig tudomásra jutott aláirásokat fényeseknek épen nem mondhatjuk, mert számos eléggé jó módú katholikus család csak annyit sem adakozott, mint akárhány ev. protestáns vagy izraelita polgártársunk, ami tehát nem vall az illetők nagy hitbuzgóságára; különben a hibát még mindig helyre hozhatják. Mily szerencse, hogy a 3187 frt 75 kr. összköltségnek több mint egyharmad részét özv. Áninger Károlyné úrhölgy viseli, aki e bőkezűsége mellett csupán azon egy szerény óhajának teljesitésére kérte a bizottságot, hogy az általa adományozott nagyharang, legalább míg ő él, tűzjelzésre ne használtassék, kétségkivül azon gyöngéd érzésnél fogva, hogy nem szeretné, ha a leánya emlékezetére szentelt ezen harang bárkinek is szerencsétlenségét hirdetné; csak öröm és temetéseknél részvétre fog az tehát szólani. A bizottság a gyöngéd kivánatnak készséggel engedett. A harangok felszentelésére, mint megyés püspököt, a bibornok herczeg primás esztergomi érsek ő eminentiáját kérik fel. Végül határozatba ment, hogy az új harangok jövedelmének megfelelő hányada harangalap czimén tőkésittessék. A gyüjtések nyugtázását ime folytatjuk: Kubányi Józsefné úrhölgy ivén aláirtak: Simko Frigyes 2 frt; Manóssy Alajos, Braidsver Jánosné, Vladár Kálmán, Koharich Arnold, Csaba Ficsór András, Melna Gézáné, Hummer Mihály 1—1 frtot; N. N. 60 kr. Szinnyay, Tariczky Czeczil, Pletrich János, dr. Gerő Mór, Ebenführer Lajos, Röhm Franciska, Scheibach Anna, Ticsénszky Lajos, Horváth Emil, Preiner József 50—50 krt. Schultz Lajos úr ivén: a b.-gyarmati Népbank 25 frt. Baintner Ottó 15 frt; Okolicsányi Jánosné Schultz Lajosné 5, 5 frtot; Mezibroczky Pál és neje 4 frt. König Adolf, Styaszny Antal 3—3 frt; Zeke Kálmánné Molnár József, Szilágyi Mór, Schultz Annácska, Feresek Gyula, dr. Bogdán Mihály és neje, dr. Feledi Ferencz, özv. Bachár Gyuláné, Hudecz Zsigmond, Baldenvég József, Tesler 2—2 frtot; Mohácsy József, Spitzer Simon, Ganzel József, Molnár Gyula, Grünbaum Henrik, Makarács József, Dr. Berczeli Henrik, Dessewffy Elek, Lévay Pálné, özv. Paczolay Imréné, Gulka Józsefné, Braidsver Alajos, Dudás Samu, Darvai Arminné, Kanitz Ödön, Himmler Bertalan és testvére, Reizer F. Kőrösi László, Hamusz Mária, Zelenka János, Kedvesy Lajos, Rázga Antal, Janes Endre, Rimai Zsigmond, Horváth, Berczelly Ödön, Reinhardt Rezsőné, ifj. Elsztner Ferencz, Baloghy Dezső 1—1 frt; Golka Györgyné 1 frt 50 kr. Névery, 60 kr. ifj. Elfer Ede, Preiner József, Zelenka Jánosné, Algőver Mihály, Lővinger József, 50—50 kr. Sz. K. Fekete 40—40 kr. Kemény 30 kr. Csajka Ernő úr gyüjtő ivén: Kék Lászlóné, Ruszinkó Miklós, Makka Ignáczné, Jakoboviesné, Elheniczkyné, Markovits Ödönné, Reinhardt Rezsőné 1—1 frt. (Folytatjuk.)

*) Térszüke miatt érdekes leczkéjét némileg megröviditettük, de így is eléggé tanulságos. Szerk.

Egyházlátogatás. Főt. Magyarevits Jeremiás úr, budai gör. kel. szerb esperes évi kőrutjában e hó 9 és 10-én városunkban időzött s az itteni szerb egyház számadásait s az egyház tulajdonát képező klenodiumokat megvizsgálta, illetőleg szemle alá vette; az esperes úr mindent a legnagyobb rendben talált.

A Madách emlékügyi bizottság okt. hó 6-án Scitovszky János alispán ur elnöklete alatt ülést tartott, melynek tárgyát Madách Imre arczképei képezték. Ugyanis Kubányi Lajos festőművészünk a losonczi főgymnasium és a b.-gyarmati polgári iskola számára megrendelt arczképeket lefestvén, azokat mint lapunk mult számában is jeleztük, október hó 3-án beszállitotta. Az emlékügyi bizottság ezen térdnagyságú arczképeket megfelelőknek és sikerülteknek találta, s elhatározta, hogy az arczképeket a jelzett iskoláknak megküldi. Ugyancsak ez ülésből a bizottság megsürgeti a losonczi gymnasium t. tanári karát, hogy az irodalmi pályakérdéseket tegye fel s küldje el. A pályakérdések végleges megalapitása után a bizottság felkéri a losonczi főgymnasium és a b.-gyarmati polgári iskola tanári karait, hogy a pályakérdések kihirdetése alkalmával az arczképeket az ifjuság előtt ünnepélyesen lepleztesse le. A bizottság rövid kritikájából is kitűnik, hogy a Kubányi által festett arczképek sikerültek, ehez még azt jegyezzük meg, hogy az arczképek valósággal művészi kezekre vallanak, s Kubányi ur ezen alkotásai által a művészek sorába lépett. Végül megkeresés intéztetik Roskovicz Ignácz festő művészünkhöz, hogy a megyeház díszterme számára megrendelt arczképpel mily idő alatt készül el?

A nógrádvármegyei gazdasági egylet mintatelepén a szőllő szüret és részben gyümölcs kiállitás okt. hó 9-én ment végbe. Scitovszky János alispán, mint egyleti első alelnök a gazdasági egylet több tagját hivta meg ezen szüretre, kik a kellemes kirándulási helyül berendezett telepen déli 12 óra körül megjelentek. A gazdasági egylet tagjai Fáy Árpád az egylet ügybuzgó titkára és Simko Frigyes az egylet tevékeny gazdájának vezetése mellett megtekintették a tágas borházban rendezett gyümölcskiállitást, mely sajnos, ez idén csakis a szőllőre szoritkozott. Összesen ötvenöt szőllőfaj mutattatott be, mely fajok közül a legtöbb kitűnőnek bizonyult, némely faj már korábban rothadásnak indult, sőt az olasz riszlingen is nagymérvű rothadás mutatkozott. Gyümölcs a telepen nem volt. Kiállitás után barátságos ebédre hivta meg tisztelt alispánunk a vendégeket, melynek menüje egészen szüreti volt ugyan, de nagyon izletes. A pompás gulyáshust, mit a főzés mesterségében dilettans férfi kezek csináltak, követte a finom ludaskása, majd a minden inyenczet kielégitő töpörtűs túrós csusza, jól megsütött liba, kékkői gesztenye, szőllő, fekete kávé, közben a telep borai fogyasztattak szesztartalom szerint fokozatosan, mitől a jó kedv is fokozatos lett. A Fáy Árpád úr által pasteurizált szelestényi borok vetekedtek a rajnaival. Ebéd alatt a toasztokat Pajor István kir. tanácsos úr inditotta meg, ki az alispánt classikus toasztal éltette; Hanzély László kir. tanácsos úr az alispán kedves családjára ürítette poharát; majd az alispán a vendégekért, különösen pedig Simko Frigyesért, mint a gazdasági telep ügybuzgó gazdájáért ürítette poharát, végül Horváth Danó Pajor Istvánt, mint költőt és Hanzély László országgyűlési képviselő urat köszöntötte fel. A szüreti ebédet tekejáték követte s csak este 10 óra felé oszladoztak szét a vendégek.

Zubovits Fedor hírneves hazánkfia a mult héten pár napra meglátogatá Nógrádmegyében lakó rokonait. Triesztből jött haza Bécsen át, s miután 2 napot Szécsényben töltött testvérénél Zubovits Istvánéknál, s Nagykérben részt vett a tiszteletére rendezett egy szüreti mulatságban, B.-Gyarmatra rándult Lengyel Sándorhoz s 24 órát itt töltött. Érdekes tudni, hogy világutazó hazánkfia, noha Bécs mellett van egy nyaralója, tulajdonkép a szárazon sehol sem, csak a vizen lakik azon yachtban, melyet Jules Vernétől vett meg, melyen kényelemmel berendezett öt szobája van, s melyet jellemzőleg „Deserteur"-nek nevezett el; mert bizony a mi geniális földink hol Egyptomból, hol az Indiákról könnyen siklik, oson el rajta. Verne ezen hajót „Mariettá"-nak hivta.

Egy ifjan kioltott élet. Városszerte megdöbbenést okozott kedden délfelé az elterjedt hír, hogy Márkus Lajos, Márkus Samu derék festőnknek alig 19 éves fia, Dessewffy Elek ügyvéd úr irodájában, hol mint irnok volt alkalmazásban, főnöke távollétében annak revolverével agyonlőtte magát. A golyó azonban nem volt rögtönölő, az ifju még 6 óráig vonaglott. Végzetes cselekményének indokául gyógyithatlan betegségét hozzák fel. Temetése másnap nagy részvét mellett ment végbe. Nyugodjék békével. Isten enyhitse a sulyos csapással meglátogatott szülők mély fájdalmát!

Prónay Béla volt fogházfelügyelő bünvádi ügyében a kir. kuria a perujitásnak helyt adott a nevezett által beadott kérvény indokainál fogva.

Tánczpróba. A b.-gyarmati kis ifjuság, melyet Bodnár Sándor tánczmester képezett ki a tánczművészetre, tánczpróbáját okt. hó 19-én este 8 órakor fogja tartani a népkör helyiségeiben, melyen a tisztelt szülők és érdeklődők szivesen láttatnak.

Iparosaink szótartása. Többször hangzik fel a panasz, hogy iparosaink egy része, tisztelet a kivételnek, a megrendelt munkát a kikötött időre el nem késziti, s a megrendelő a boszankodásig várakoztatja. Teszik pedig ezt leginkább azok, akikre bizony ráfér egy kis kereset, hogy magokat és családjokat fentarthassák. Sokszor jogosulatlan azon panasz, hogy nincs munka! hogy nincs semmiféle kereset! Pedig ez nem áll egészen, mert a jó és pontos (szótartó) iparosnak mindig akad munkája. V. b.-gyarmati szabó mester azonban megjárt pontatlansága miatt. V. szabó mester különben elismert jó magyar szabó; különösen pedig arról nevezetes, hogy pompás magyar nadrágokat tud csinálni, mit persze még a régi jó magyar világban tanult meg. Egyik jó módú földbirtokosunk, aki még most is nagy pietással viseltetik a magyar ruha iránt, megrendelt V. szabó mesternél egy magyar nadrágot; ismerve azonban V. szabó mesterünk pontatlanságát, kikötötte, hogy ha a nadrág két hét alatt el nem készül, V. szabó mester köteles lesz két héten tul minden napra egy forintot fizetni a megyei közkórház javára. Azóta a mai napig 8 nap telt el, s a nadrág talán most sem kész. A szerződés szerint a megrendelő tehát már 8 frtot húzhat le a magyar nadrág kialkudott árából a közkórházra Ennyit nem ér az egész nadrág!

Fényes szüreti mulatság folyt le okt. hó 11-én Kövy Tivadar úr b.-gyarmati „Kukucska" nevű kies villájában. A mulatságon jelen volt a város crém-je.

A Madách-utcza kikövezése és szabályozása is végre elkészült, s még csupán a Pogány Ignácz ur háza tájéka mutat pogány arczulatot, meg az özv. Hanélyné asszonyság házelőtti kertje áll utban, hogy aztán végesvégig a gyalogjáró felszabaduljon; ha e függő kérdések is megoldást nyernek, akkor a megyeház melletti ez utcza sokat fog mutatni, s ott a házak értékben tetemesen emelkednek; de már ezuttal szabályozni kell a cassinó épület mögötti posványságot is; hisszük, hogy sem Hanélyné úrhölgy, sem Pogány és Svarcz urak nem ellenkeznek!

Gyászhir. Özv. Pethes Albertné e hó 4-én élete 59 évében Esztergom-Szentgyörgymezőn elhunyt. A megboldogult példás anyát városunkban is sokan ismerték. Kacskovits Jenő kir törv. biró s Donáth Szilárd kamarai ügyvéd nejei, valamint Pethes Béla törvényszéki jegyző anyjukat gyászolják az elhunytban. Áldás hamvai felett.

A kintornások. Opitz Károly városi kapitány úr figyelmébe ajánljuk azon merényleteket, melyek olykor nagyon is durván támadják meg halló érzékünket; s mi lehetne az más, mint a sok cseh és morva kintornás; jobb nevet adni az ő hangszerüknek valóban nem is lehetett volna, igazi kintorna! S van nap hogy három is teszi kőrutját városunkban, szedegetvén az adógarasokat, pedig sok kicsi sokra rúg: és tehát az igazi lazmaadó helett a kis czigány-gyerekeket, kik hegedűikkel olykor-olykor ebéd idején beállitanak házainkba, rendesen elkergetik; pedig azokból nem egyszer országos hirű muzsikus válik. Jó lenne tehát, ha kapitány úr nem engedné meg minden kintornásnak a házalást; hisz azok egynémelyike teljesen munkabiró erős, egészséges ember, talán hasonbérben tartja az otthon sűrűn faliába tulajdonos hangszerét. Ám helyettünk boldogitsák a saját honfitársaikat. Egyuttal figyelmébe ajánljuk a városi kapitány úrnak a koldusok, vándorlók, toloncok és kéregetők sok fajait is, kik a nap bármely szakában (különösen a mellék utczákban) háborgatják és zaklatják a polgárságot. Ezen kéregetők közt sok a vidéki, kik egy ócska tarisznya és fűzfa bottal képesitve járják be a város utczáit, s csak azt nézik ki, hogy hol csusztathatnak valamit csuhájuk alá, pedig ezeket illetőségi helyükre kellene utasitani, a helybeli szegény kéregetőket pedig jelvényekkel kellene ellátni, hogy ismerné a polgárság, kinek szabad a kéregetés.

Válogatós mészáros. F. úr B.-Gyarmaton egy este húsért küld rendes mészárszához. Itt azzal utasitják el a cselédet, hogy „nincs hús". A cseléd innen elmegy a másik mészároshoz; itt volt ugyan hús, de azt mondták a cselédnek, hogy menjen el ahoz a mészároshoz, akinél vásárolni szokott F. ur. A harmadik mészáros, a két nagy mészárossal nem birván concurrálni, csakis birka hust árul. F. ur hus nélkül maradt, de mint értesültünk, feljelentette azt a mészárost, aki nem akart pénzért hust adni. Most az a közigazgatási kérdés döntendő el, vajon köteles e a mészáros (feltéve, hogy van húsa!) készpénzért hust kimérni a vásárló közönségnek, vagy nem? Nézetünk szerint köteles. Bárminet álljon azonban a dolog, ezen eset el azon koralmény vonható le, hogy B.-Gyarmaton nagyon is elkellene 4 vagy 5 mészárosnak.

Felkérjük mindazokat, kik ugy az elmult negyedévi, valamint az uj évnegyed előfizetési dijaikkal hátralékban vannak, hogy azt postafordultával kiadóhivatalunkhoz beküldeni sziveskedjenek.

Horváth Danó,
felelős szerkesztő.

5701—889. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az ipolysági kir. törvényszék mint tlkvi hatóság közhirré teszi hogy Steiner József végrehajtatónak Fonód Borbála és Fonód Anna végrehajtást szenvedő elleni 300 frt tőkekövetelés és járulékainak kielégitése iránti végrehajtási ügyében az ipolysági kir. törvényszék területén levő Keszihócz község határában fekvő, a keszihóczi 61. sz. tlkvben Fonód Veronika, Borbála és Anna tulajdonául bejegyzett a) I. 1—10 sorsz. al 31. sz. ház, közös udvarral és ¼ urb. kült elkből álló birtoknak tartozékuk Fonód Borbálát és Fonód Annát illető ⅔-ad részére 249 frt. b) a †. 1. sor 938 hrsz. Tóth Mátyás bikke nevű egész szántóra 28 frt. c) a †. 2. sor. 941 hrsz. Tóth Mátyás bikke nevű egész szántóra 22 frt 50 kr., d) a †. 3. sor 962 hrsz. „Lucskák" nevű egész rétre 25 frt 50 kr., e) a †. 1 sor. 1434 hrsz. pusztahegyi egész szőllőre 30 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi november hó 11-ik napján d. e. 10 órakor Keszihóczon a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megalapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%, vagyis 25 frtot, 2 frtot, 2 frtot, 3 frtot illetve 3 frtot készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvényczikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-jén 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Ipolyságon 1889 évi junius hó 5-én.
A kir. törvszék mint tlkvi hatóságnál.

Meghivás.

a balassa-gyarmati takarékpénztár részvénytársulat folyó évi október hó 26-án délután 2 órakor az intézet hivatalos helyiségében tartandó

RENDKIVÜLI KÖZGYŰLÉSÉRE.

TÁRGYAK:

1.) Az alapszabályok 22-ik §-ának módositása.
2.) II-od elnök választása.
3.) Helyettes igazgató választása.
4.) Az épitkezés tárgyában előterjesztett javaslat tárgyalása és a költség utalványozása.

Kelt B.-Gyarmaton, a b.-gyarmati takarékpénztár igazgatósága által 1889. évi szeptember hó 25-ik napján tartott teljes ülésén.

A b.-gyarmati takarékpénztár igazgatósága.

HIRDETMÉNY.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására adni, hogy B.-Gyarmaton az úgynevezett Kossuth-utczában levő

könyv és papirüzletemet

a főutcza 565. sz. a. (Gellén-féle vaskereskedés melletti helyiségbe) tettem át. Ezuttal ajánlom jól berendezett

kölcsönkönyvtáramat

valamint mindennemü disz- és képeskönyvek, iskolai tankönyvek s. a. t.

Iró és levélpapirosok, tollak, tinták, palatáblák, rajzeszközök s minden e szakmába vágó czikkek jutányos s pontos kiszolgáltatására. Különösen bátorkodom ajánlani ujból berendezett könyvkötészetemet mindennemü díszes és egyszerü kötésekre, legjutányosabb árak mellett. A. t. cz. közönség pártfogását kéri

tisztelettel

KLEIN M.

A városi és vidéki közönség szives figyelmébe!

Márvány-sirkő raktáramat itt Balassa-Gyarmaton a *sóraktár alatti bolthelyiségben* megnyitván, általában, de különösen most halottak napjának közeledtével ajánlom dúsan felszerelt raktáramat.

Elvállalok és a legpontosabban jutányosan elkészitek minden e szakba vágó munkát, különösen *rajz szerint bármely uj sirkő készitését is a* feliratokat aranyozva vagy szinezve.

Hasonlóképp *régi, megrongált siremlékek kijavitását* ugy helyben mint a vidéken pontosan és jutányosan elvállalom.

Teljes tisztelettel

ifj. Rosenbaum Ignácz.

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPEST,

GYÁR és IGAZGATÓSÁG:
VI. külső váczíut 1696. 99.

VÁROSI IRODA és RAKTÁR:
VI. Podmaniczky utcza 14.

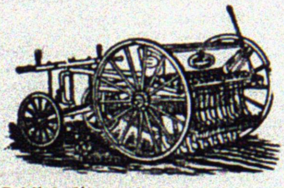

GÖZ- s JÁRGÁNYCSÉPLÖ KÉSZÜLETEK

SCHLICK-féle szab.
KÉT- és HÁROMVASÚ EKÉK.
SCHLICK-féle szab. „Haladás"
sorvető-gépek.
Szórvavető gépek.

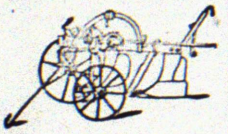

Schlick féle szab Rayol-ekék, Schlick és Vidats féle eredeti egyvasu ekék és talajművelő-eszközök boronák és rögtörő hengerek, szecskavágók répavágók, répazúzók, tengeri morzsolók, csöves tengeri darálók, gabonatisztitó rostak, őrlőmalmok stb.

Az összes ekék tartalékrészei készletben tartatnak. — Előnyös fizetési feltételek — Legolcsóbb árak.

Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve.

Jegyzet. Van szerencsénk ezennel t. cz. üzletbarátaink becses tudomására hozni, hogy noha a VI. Podmaniczky utcza 14. sz. a. lévő irodáink legnagyobb részét a **külső váczi-úton** lévő gyártelepünkre helyeztük át, mindazonáltal az ezen irodai helyiségünkben t. üzletbarátaink kényelme érdekében egy városi irodát tartunk fenn, valamint, hogy ugyanott épitési czikkeink és gazdasági gépeinkből raktárt létesitettünk.

Kiváló tisztelettel

A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága.

PÉNZT

sorsjegyekre, értékpapirokra, bank, és zálogjegyekre, vidéki takarékpénztári részvényekre, részletivekre, arany- és ezüst pénzneműekre bármily összegig olcsón ad

L Ő R Y J.

bankűzlete

Budapest, IV., Hatvani-utcza 17.

Gyors és biztos segitség gyomorbajok s azok következményei ellen.

Az egészség fentartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztitására és tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegitésére a legjobb s leghathatósabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyfüvekből a leggondosabban van készitve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus felbüfögés, vértolulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósnak bizonyul. Ily kitünő hatásai következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, megbizható háziszerévé lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt. kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Óvás! Hamisitások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasitás szerint készitett „Dr. ROSA-féle életbalzsam" minden üvegecskéje kék burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain „Dr. ROSA-féle életbalzsama a „fekete sashoz" czimzett gyógyszertárból FRAGNER B. Prága 205—III. német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Védjegy.

Dr. ROSA életbalzsama valódian kapható csak a készitő

FRAGNER B.

főraktárában, gyógyszertár „a fekete sashoz" Prágában 205.—III. és BUDAPESTEN Török József úr gyógyszerésznél, Király-utcza 12. sz. Budai Emil úr városi gyógyszertárában a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszertárában van raktár ezen életbalzsamból.

Ugyanott kapható:

„prágai általános házi-kenőcs",

több ezer hálanyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménynyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgyöknél, az úgynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagó nál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolit; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszivja, kiéreti és kigyógyitja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelenczékben.

Óvás! Miután a prágai általános házikenőcsöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasitás szerint csak nálam lesz készitve, s csak akkor valódi, ha a sárga ércszelence, melybe töltetik, vörös használati utasitásokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartónba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbebizonyultabb, számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismer szer a nehézhallás kigyógyitására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére. **Egy üveg ára 1 frt**

Árverési hirdetmény.

Alulirott erdőhivatal részéről ezennel közhirré tétetik miszerint gróf Forgách Ilona tulajdonát képező az alsó-esztergályi „háj" nevü erdőrészben 12 katastrális hold, és a lentvorai határban „lomecz" nevü erdőrészben 15 katastrális hold 14—18 éves 1890. évi levágandó tölgy erdő 1889-ik évi november hó 4-én Gács várában az uradalmi irodában reggeli 10 órakor nyilvános árverés utján a legtöbbet igérőnek elfog adatni; irásbeli zárt ajánlatok is elfogadtatnak az árverés napján a helyszinén.

Egyéb árverési feltételek az alulirt erdészeti hivatalnál minden vasárnap délelőtt, továbbá a vilkei uradalom főerdészeti hivatalánál és Gács várában az ottani várnagy úrnál a hivatalos órákban és az árverés napján a helyszinén megtudhatók.

Az alsó-esztergályi erdőhivatal.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

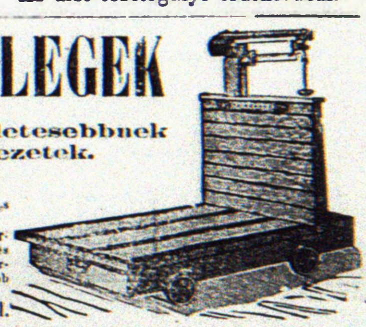

az egész világon a legtökéletesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerekű, rendkivüli **érzékenyek** és **tolósulylyal** vannak ellátva.

Tartósság, pontosság és könnyü **kezelésüknél** fogva az összes világkiállitásokon első dijat nyert **legkitünőbb mérlegek.**

A jutányos árakban — melyek sulyokkal számitott **tizedes mérlegek árainál nem magasabbak** — a hitelesités, csomagolás és vasutra való feladás költségei benfoglaltatnak. Gazdasági szekér- és zsák mérlegeink, valamint marhamérlegeink a legkedveltebb mérlegszerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czim: Osztrák-magyar Fairbanks-társaság mérleg- s gépgyára John Block vezérigazgató

BUDAPEST, Andrássy út 12.

Arjegyzékkel és felvilágositással szolgál a központi iroda. Gyár: Ujpest — K.-Megyer.

HIRDETMÉNY.

Karancskeszi közbirtokosság tulajdonát képező regále épületek örök áron 1889-ik évi november hó 11-én délelőtti 9 órakor kezdetét veendő nyilvános árverésen eladatnak adatni. — Kikiáltási ár 700 frt.

Árverezni szándékozók 10 száztóli bánatpénzt tartoznak letenni.

Egyéb feltételek Karancskesziben bármikor megtudhatók.

1041—1889. sz. **Árverési hirdetményi kivonat**

A szécsényi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtatónak Pényi József végrehajtást szenvedő elleni 140 forint 17 kr tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a szécsényi kir. járásbiróság területén levő, Karancskeszi községben fekvő, a karancskeszii 115. sz. tjkvben A. I 1—9. sorsz. al. jegyzett ingatlannak felére az árverést 398 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi október hó 14-ik napján d. e. 10 órakor Karancs-Keszi községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 5%-tólját készpénzben, vagy a 1881. LX törvényczikk 42 §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szécsényben 1889. évi május hó 2-dik napján a kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

3102—889. tkvi sz. **Árverési hirdetményi kivonat**

A rétsági kir. járásbiróság mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy Grünbaum végrehajtatónak Vécsi Károly végrehajtást szenvedő elleni 65 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a b.-gyarmati kir. törvényszék (a rétsági kir. jbiróság területén lévő Szente község határában fekvő a szentei 196. sz. tjkvben A. I. 1—16. rsz. a foglalt Vécsi Károlyt felerészben illető fekvőségek a csatolt [illegible] szerint az árverést 84 frt ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889 évi október hó 30-dik napján d. e. 10 órakor Szente község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-tólját vagyis 84 forint 49 krajczárt készpénzben, vagy az 1881 évi LX törvényczikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. nov. 1-én 3333 szám a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rétságon 1889. évi szeptember hó 13-ik napján.
A rétsági kir járásbiróság mint telekkönyvi hatóságnál

Nyomatott a kiadótulajdonos Kék Lászlónál B.-Gyarmaton 1889.